

УДК 364.055

Віхляєва Я.Є.

старш. викл., асп. НУ «Запорізька політехніка»

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДОЇ СІМ'Ї

Наразі існують негативні тенденції розвитку сучасної сім'ї, насамперед проблема полягає у збільшенні кількості розлучень за психологічними мотивами, зменшення кількості новонароджених дітей, орієнтація на створення малодітних сімей, складнощі у міжособистісних стосунках подружжя, збільшення кількості консенсуальних шлюбів, всі ці аспекти актуалізують проблему і зумовлюють подальші психологічні дослідження, спрямовані на визначення зовнішніх та внутрішніх чинників, що впливають

на стосунки молодого подружжя, а також особливостей шлюбно-сімейних стосунків що призводять в кінцевому рахунку до розлучення.

Людина що має злагоджені сімейні стосунки задовольняє багато своїх життєвих потреб, а саме, потребу у коханні й бути коханим, мають можливість самореалізуватись, захищати і бути захищеним, задовольняти репродуктивну потребу, виховуючи дітей у повній родині, а також задовольняти свої соціальної потреби. Сім'я є важливим соціальним інститутом, саме в ній відбувається первинна соціалізація дітей. Родина, це природне середовище, де людина має змогу задовольняти свої особистісні потреби, такі як розвиток, підтримка, соціальний успіх.

Успішна родина має важливе значення у сучасному суспільстві. Будучи залежним від соціально-економічного положення країни, політики, та рівня культури, сімейне життя має вплив на особистість кожного члена родини: подружжя та батьківської сім'ї, дітей що виховуються в сім'ї. Сучасні дослідження подружніх стосунків і шлюбу наразі має важливе теоретичне і практичне значення, бо вони впливають на розуміння багатьох процесів розвитку особистісного життя і суспільства в цілому. Молода сім'я – це вразлива категорія населення, яка потребує посиленої допомоги так, як має цілий комплекс проблем, які потребують нагального вирішення. Молоде подружжя переживає багато складнощів під час будови стосунків, ці, здавалось би особисті проблеми безпосередньо негативно впливають на розвиток всього українського суспільства.

Виділено такі основні методологічні підходи до вивчення інституту сім'ї як символічний інтеракціонізм, конфліктологічний підхід, структурний функціоналізм, ситуаційний підхід, інституціональний підхід, соціобіологія, радянська соціологія сім'ї. Виявлено нові альтернативні шлюбні стосунки: консенсуальні шлюби, серійна моногамія або «сезонний шлюб», відкритий шлюб, гостьовий або екстериторіальний шлюб, раціональний шлюб, одностатеві шлюби, комуна. Встановлено, що з офіційно зареєстрованими стосунками в стабільності такі альтернативні форми шлюбних взаємовідносин поки що конкурувати не можуть.

Встановлено, що більшість дослідників при визначенні поняття «молода сім'я» відштовхуються від таких критеріїв, як вік подружжя, тривалість сімейних взаємовідносин, наявність дитини, психологічних, фізичних та репродуктивних характеристик подружньої пари.

Молода сім'я – це сім'я, від офіційної реєстрації стосунків до трьох років спільного життя, за умови, якщо вік подружжя не перевищує 35 років. Так, як саме після періоду перших трьох років спільного проживання сім'я проходить основні адаптаційні моменти, долає кризу трьох років, і, як наслідок, подружжя стає більш зрілим та стабільнішим. До 35 років молоді

люди вже набувають певного соціального статусу, працевлаштовуються, повністю формуються психологічно та фізіологічно.

Систематизовано основні чинники стабільності шлюбно-сімейних взаємовідносин, які поділяються на зовнішні (соціально-економічне середовище, соціальний статус родини та ін.) та внутрішні (частота конфліктів у сімейному середовищі, ціннісні орієнтації подружжя та ін.). Стабільність молодого сім'ї – це міцність та стійкість системи взаємовідносин молодого сім'ї, що забезпечуються задовільними соціально-економічними та соціально-психологічними умовами в сімейному середовищі та сприятливому впливу суспільства на їх розвиток. Основною умовою, за якою можна визнати сімейні стосунки стабільними є суб'єктивна оцінка подружжя їх взаємовідносин. Було розглянуто та систематизовано основні чинники нестабільності українських молодих родин.

Виокремлено такі основні проблеми молодих сімей як соціально-економічні, соціально-психологічні, репродуктивні, медичні, які в тій чи іншій мірі впливають на стан подружніх взаємовідносин. Основними проблемами сучасних українських молодих людей є відсутність житла та складнощі з його придбанням та незадовільне економічне середовище в родині. Молоді родини, які брали участь в дослідженні відмічали, що для них стабільність функціонування їх родини – це перш за все задовільний соціально-психологічний стан сім'ї, в якому панує почуття взаємної любові, взаємоповаги, підтримки та довіри.